

Forvaltningsarbeidet

**Finn Grimsrud,
Haldenvassdraget vannområde**

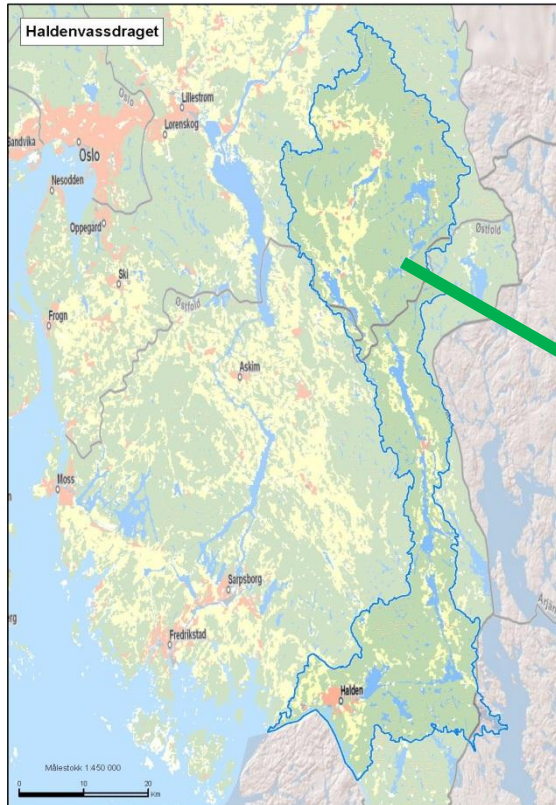
Haldenvassdraget vannområde

- 4 kommuner
- 15 mil langt
- 190 000 dekar dyra mark
- 4000 boliger uten godkjente renseløsninger (2008)
- Forsuring i skog og utmark
- Strømproduksjon
- Stor artsrikdom å ta vare på
Krepsepest

Vannregion Glomma

Haldenvassdraget er med i første planperiode 2009 - 2015

- 1 Mjøsa
- 2 Glomma
- 3 Grensevassdrag
- 4 Hurumvassdraget
- 5 Øyeren
- 6 Haldenvassdraget
- 7 Enningdalen
- 8 Leira-Nitelva
- 9 Bekkelagsbassenget
- 10 Indre Oslofjord Vest
- 11 Bunnefjorden (PURA)*
- 12 Morsa
- 13 Glomma sør for Øyeren
- 14 Ytre Oslofjord

Forvaltningsarbeid

Hvordan er gangen i arbeidet?

Forberedende fase:

1. Kartlegge hvilke påvirkninger en har (hvert vannområde)
2. Inndele i vannforekomster, klassifisere og karakterisere hver vannforekomst (hvert vannområde)
3. Lage overvåkningsplan (hvert vannområde)
4. Lage tiltaksanalyse (hvert vannområde)

-
5. Tiltaksanalysene fra hvert vannområde sendes vannregionmyndigheten som ut fra disse innspillene som så lager en forvaltningsplan for hele vannregionen.
 6. Forvaltningsplanene sendes så MD og vedtas i Statsråd

Gjennomføringsfase - Tiltaksarbeidet starter:

2. Systematisk vannforvaltning

Tiltaksarbeidet starter

8. Lages årlige **handlingsplaner** i hvert vannområde
9. Handlingsplanene sendes vannregionmyndigheten som lager en samlet plan
10. Ved årets slutt, **årsrapport** fra hvert vannområde hva en har oppnådd – oversendes Vannregionmyndigheten
11. Årsrapportene danner grunnlaget for **ESA-rapporteringen 2013 og 2015**

1. Vesentlige vannforvaltning

- Hvert vannområde beskrivelse:
 - utfordringer / påvirkninger
 - Målkonflikter
- Vannregionmyndighet dette til ett dokument so på høring
 - Et stekt ønske at politikkommunene får dette

Utfordringer og påvirkninger i Haldenvassdraget

- For stor næringstilførsel til vassdraget
- Forsure
- Miljøg

Målet er godt vannmiljø – hvilke utfordringer har vi for å nå målet?

Er du interessert i hvilken tilstand vannet i ditt nærmiljø har? Vil du være med på å bidra til planleggingen av hvordan vannet skal forvaltes for at vannkvaliteten skal forbli god - eller forbedres? Høringsdokumentet «Vesentlige vannforvaltningsprosjekt» beskriver de viktigste utfordringene med forvaltningen av vannressursene i Vannregion Glomma. Det er en oppsummering av dagens vannmiljøtilstand, de viktigste påvirkningsfaktorene, interesser og hensyn som vil bli vektlagt i det videre planarbeidet. Karakteriseringen har vært det viktigste grunnlaget for høringsdokumentet. Vannregionmyndigheten har i samarbeid med fylkeskommunene vektlagt sterk lokal forankring av målet.

– Voldtar levebrødet

Bønder sendte regning på 3 mill. til vannprosjektet

FAKTA
Vannmiljø
 ■ Vanndirektivet fra EU er bærebudsjet for norsk vannforvaltning.
 ■ Hovedmålet er å sikre beskyttelse og bærekraftig bruk av vannmiljøet.
 ■ Leder for vannkvalitetsprosjektet i Haldenvassdraget er Finn Grimsrud. Samtlige kommuner langs kanalen og fylkeskommunen er med i prosjektet.

Bønder i Aurskog Holand finner det urimelig at de skal bære kostnadene, og har sendt vannprosjektet i Haldenvassdraget en regning på 3 millioner kroner.

Ni bønder i Bjerkelangen har sett seg inn på fylkeskommunens beredningsprosjekt for det store vannkvalitetsprosjektet i Haldenvassdraget. De sier i en pressemelding at de er en liten gruppe produsenter i et viktig jordbruksområde som rammer hardt av forurensning. Restriksjonene er så harde at det gir store økonomiske konsekvenser. De mister muligheten til å drive fleksibel og med redusert risiko, samt at de mister muligheten til å tilpasse driften etter skiftende værforhold, elektrisitet og økonomiske særforhold.

Eget regnestykke
 Bønderne mener regnestykket er dramatisk, og verne enn de først trodde, skriver de i en pressemelding.

Tallene kan variere fra gård til gård, men like fullt harver tapet på 490 kroner per dekar. Og for Kasper Haneborg med 960 dekar hvorav 476 dekar i stubb gjennom vinteren, betyr det et tap på 290.000 kroner i året.

«Dette er et magghodet troll, mener Holm Chr. Matheson. For det første legger det store band på næringgrunnlaget på gårdene. Så stikker det kjepper i hjulene agronomisk sett. Bønderne får problemer med ugrens og beten setter de i gang et prosjekt for å løse litt, se på om det muligens kan bli en bedring. Dette voldtar vårt levebrød, tordner Davis Foss-Haneborg.

I stubb
 Mange dekar i stubb, gir større økonomiske problemer for de med stiv leire på gårdene. Leiren er mer krevende og pløyer om viden enn andre jordarter. Samtidig oppstår det samfunnsøkonomiske problemer, påpeker Holm Chr. Matheson. Ved lite høstvetter blir det mindre matkorn, og bøndernes anses å synke. Importen øker i en verden som sulter. Dette er det mange moralske aspekter ved, sier Matheson.

Davis Foss-Haneborg kommer med enda flere argumenter: «Over 20 år har de holdt på med å rens Haldenvassdraget, og enda kan ingen på denne jordkoden bevise at det blir verre eller bedre fra år til år. Variasjonene i vannkvalitet ser heller ut til å variere i takt med nedbøren. Og her setter de i gang et prosjekt for å løse litt, se på om det muligens kan bli en bedring. Dette voldtar vårt levebrød, tordner Davis Foss-Haneborg.

–Vås! Bønderne bør ta seg en tenkepause

«Et slikt utspill gir null resultat, og null tillit, sier Marker-ordfører Stein Erik Laurvåg. «Har bønderne ikke noe annet å bruke tid på bør de finne seg et annet yrke. Da jeg så regningen trodde jeg først det var en feil, men det er det tydelig ikke. Vi har gjennom mange år hatt en god dialog med bønderne i Østfold, dette med rent vann for friluftsliv både for oss og kommende generasjoner har de tatt både seriøst og alvorlig. Utspillet til bønderne i nord er våt og lavmalt, mener Laurvåg. Østfoldingen mener det er rimelig at bønderne i Akerhus tar sin del av ansvaret, også fordi den største forurensningen er i nedre del av vassdraget. «Vi vil ikke ha driften fra Aurskog og Holand i Rindensnesen. Og når det kommer slik utspill har vi et større problem enn jeg trodde, og jeg vil nokke å være med på denne type debatter. Det er rent påskevri, sier Laurvåg og mener livet er for kort til å irritere seg over slike ting. Prosjektleder Finn Grimsrud innrømmer at det vil være blant bønderne i Bjerkelangenområdet. «Jeg har mottatt en regning på 3 millioner kroner, og vil ta opp saken med styringsgruppa når vi møtes i desember, sier Leder Grimsrud. Han betoner også at det er et utspill fra ni bønder og at det ikke har noen forankring i det lokale bondelaget.

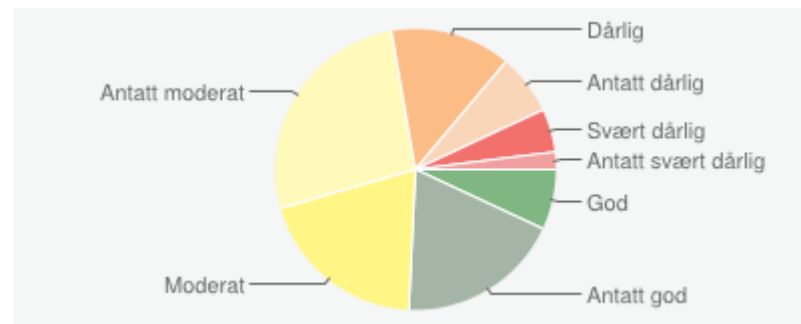
De vesentligste utfordringene for å oppnå god miljøtilstand i Vannregion Glomma

Inndeleging i vannforekomster, klassifisere og karakterisere h

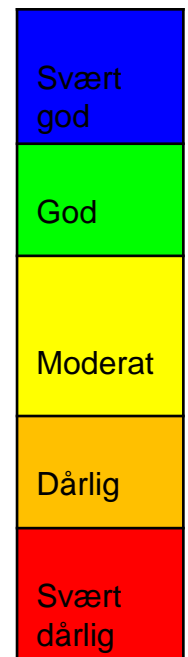
Fylkesmannen ansvarlig for denne jobben

Økologisk tilstand, elv Haldenvassdraget

Tilstand	Antall elvevannforekomster: 59
Svært god	0
Antatt svært god	0
God	4
Antatt god	11
Moderat	12
Antatt moderat	16
Dårlig	8
Antatt dårlig	4
Svært dårlig	3
Antatt svært dårlig	1
Uklassifisert	

Utskrift fra Vann-nett

Lage overvåkingsplan – hvert vannområde

Overvåkning er VIKTIG!

Hva finnes av overvåkning i området?

Hvem utfører denne overvåkingen?

Samordning av overvåkingen!

Hva er behovet for overvåking ?

Hva er mulig å få til

= > OVERVÅKNINGSPLAN

Tiltaksanalyse – hvert vannområde

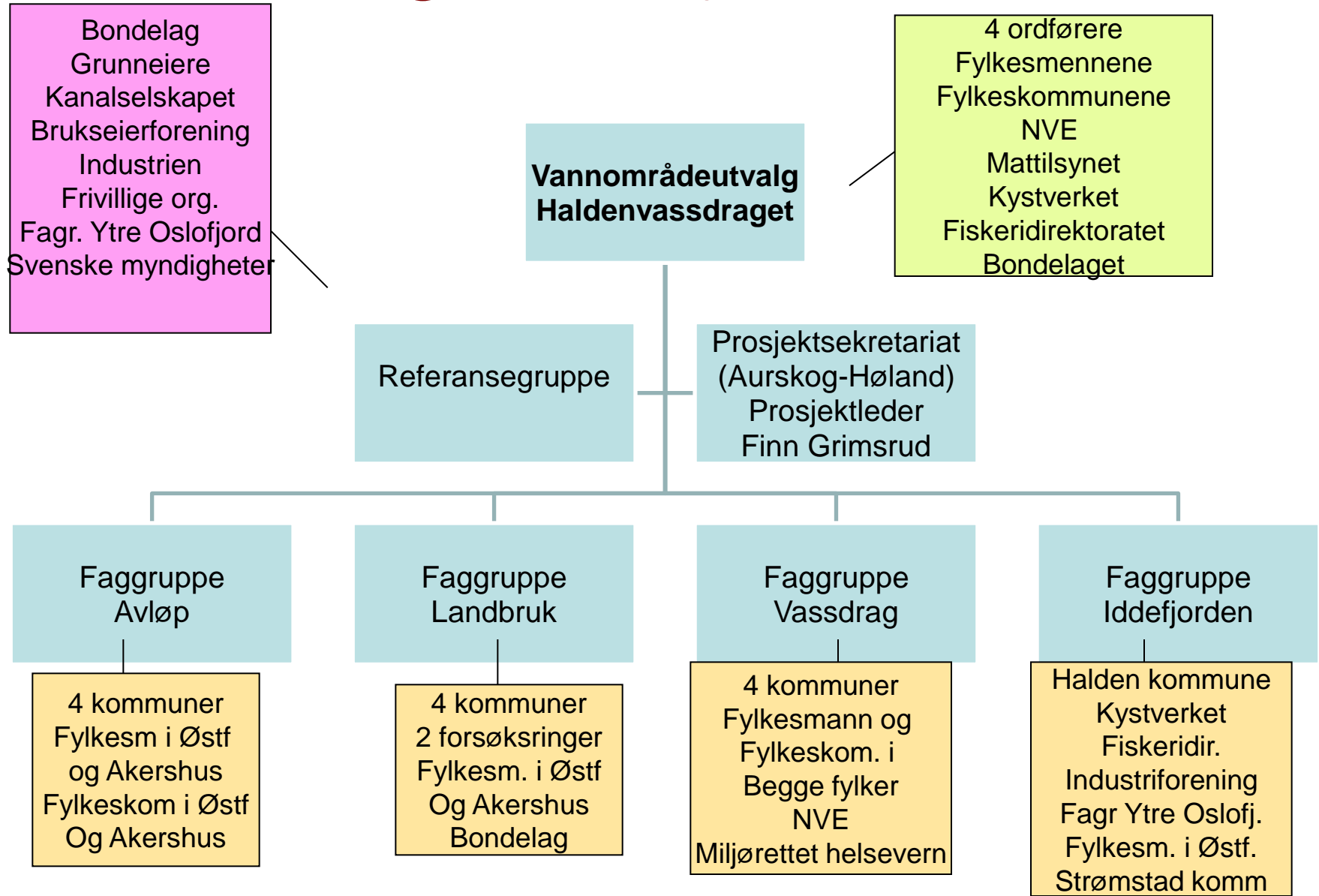
Dette er BIBELN for hele arbeidet i vannområdet !!!!!

Skal i gang med dette arbeidet nå

- Skaffe fram mest mulig data og beskrivelse av utfordringer, kart, etc.
 - Bioforsk laget for Haldenvassdraget:
 - fosfortilførselsberegning
 - Avlastningsbehov for ulike vannforekomster
 - Scenarier for hvordan en kan oppnå målsettingen
- Finne fram til ulike tiltak som kan bedre vannkvaliteten
- Beskrive hvem som er ansvarlig for evt. gjennomføring av tiltakene
- Finne fram til kostnadene / kostnadseffektiviteten for de ulike tiltakene

Tiltak	Kostnader årlige	Effekt 1-3 (3 er best effekt)	Kost nytte effekt	Ansvarlig myndighet	Merknad
Ingen jordarbeiding om høsten	11,0 mill	3	Ca kr 250/kg P Svært god	Fylkesmannen	Endret jordarbeiding er det mest kostnadseffektive tiltaket en kan sette inn. Økt fare for mykotoksiner i mat og fôrkornet.
Reduksjon i utslipp fra spredt bebyggelse	50,0 mill	3	god	kommunen	Engangskostnad
Grasdekte buffersoner og vannveier 10000 da	5,0 mill	3	God	Fylkesmannen	
Reduksjon i fosforinnholdet i jorda. Redusert bruk av handelsgjødsel, husdyrgjødsel etter P-behov, ikke slam. Ikke kjøttbeinmjøl	0	3	God	-	20-40 år før reduksjonen i jorda kommer ned på ønsket nivå
Bygging av 50 kumdammer	1,25 mill	3	God	kommunen	Engangskostnad
Modellering av vassdraget mhp. Flomproblematikken	0,4 mill			Vannområde utvalget	Vanskelig å beregne effekten før rapport foreligger

Organisasjonskart

Forvaltningsplan med tiltaksprogram

Forvaltningsplanen for hele vannregionen bygger på tiltaksanalysene fra Vannområdene

Vannområdene sender tiltaksanalysene Fylkeskommunen som sender videre til Vannregionmyndigheten

Vannregionmyndigheten i samarbeid med fylkeskommunene er ansvarlige for utarbeidelse av forvaltningsplan med tilhørende tiltaksprogram

Forts.

Forvaltningsplan med tiltaksprogram forts.

Forvaltning
etter høring

Nå kan / skal tiltaksarbeidet starte

Forvaltningsplanen vedtas så i
Fylkeskommune og i Vannregionutvalget.
Tiltaksprogrammet ligger bare som vedlegg

Sendes så til Miljøverndepartementet til
vurdering / kommentering og videre til
Statsråd for endelig godkjenning

Tiltaksfasen:

Vannområdene lager **årlige tiltaksplaner**

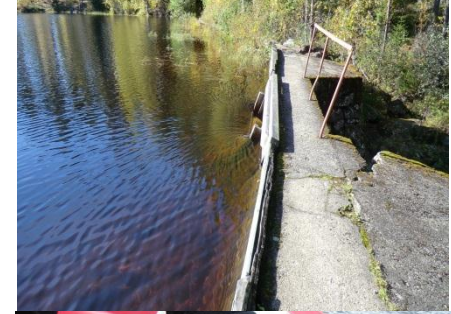
- Vannområdene sender henvendelse til ansvarlige sektormyndigheter (kommuner, Fylkesmenn, NVE, Statens veivesen,....) om å melde hvilke tiltak de vil iverksette i de vannforekomstene som ikke oppnår tilfredsstillende vannkvalitet – primært tiltak listet opp i tiltaksanalysen
- Innspillene sammenstilles og tiltaksplanen behandles i Vannområdeutvalget – egen uttalelse i tillegg
- Hvert vannområde sender sin tiltaksplan til Fylkeskommunen / vannregionmyndigheten, sammenstilles og legges fram for politikere

Tiltaksfasen.. forts

Vannområdene **lager årsrapporter** med bakgrunn i den årlige tiltaksplanen:

- Vannområdet sender henvendelse til ansvarlige sektormyndigheter og ber om at de rapporterer på hvilke tiltak som er gjennomført og hvor mye penger som er brukt
- Sammenstilles og legges fram for Vannområdeutvalget, oversendes så Fylkeskommune / Vannregionmyndighet som legger fram for politikere.
- **Her kommer det til syne om planene følges opp**

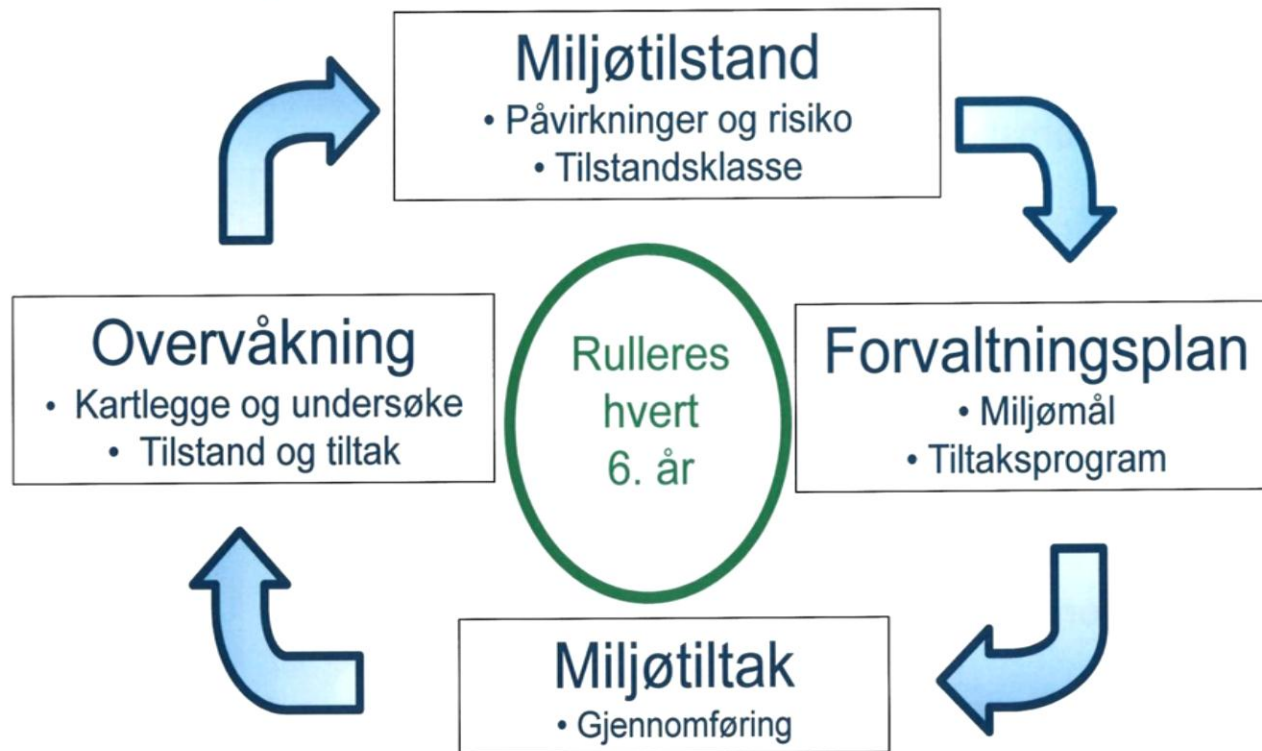

ESA-rapportering

Årsrapportene danner grunnlag for

ESA-rapporteringen

2. Systematisk vannforvaltning

Hva er viktig for å lykkes med arbeidet?

- God dialog mellom :
 - Vannregionmyndighet –
 - Fylkeskommune – fylkesmenn –
 - vannområde - brukerinteresser
- Viktig med avklaring av roller!
- At sektormyndighetene tar ansvar
- Målkonflikter er vanskelig å håndtere – viktig at sektormyndigheter og politikere samarbeider

